

Telia HomeCare – en juridisk orientering

TeliaSonera (Telia) erbjuder e-tjänster inom vård- och omsorg under samlingsnamnet Telia HomeCare.

Min Data – ett personligt hälso- och trygghetskonto

Enligt personuppgiftslagen, förkortad PUL, är all form av behandling av personuppgifter som sker i privatlivets eller hemmets sfär undantagen PUL och andra lagar som reglerar personuppgiftsbehandling, t.ex. patientdatalagen. Som exempel kan nämnas sjukdomar och egen hälsa. Det hör till det mest privata i livet.

Egenvård och användning av hjälpmedel är också aktiviteter av rent privat natur, trots att det är en vårdgivare som har lämnat ut hjälpmedlet eller fattat beslut om att överlåta vissa medicinska arbetsuppgifter att skötas av den enskilde själv eller dennes anhöriga. Arrangemang för att öka tryggheten i egna hem och boenden i form av t.ex. larm och övervakning hör vidare privatlivet till. Även när den enskilde är föremål för insatser enligt socialtjänstlagen i det egna hemmet eller i form av särskilt boende har han eller hon ett privatliv som ska respekteras av vård- och omsorgspersonalen. Det kräver lagen.

Utgångspunkten för Telia HomeCare är den enskildes privatliv, men också kravet i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen på vårdgivare och utförare av socialtjänst att alltid respektera den enskildes rätt till självbestämmande och personlig integritet. Därför har Telia utvecklat Min Data (MD), ett personligt hälso- och trygghetskonto.

MD-kontot är kärnan i Telia HomeCare. MD-kontot är designat för att sätta individens självbestämmande inom vård och omsorg i centrum utan att ge avkall på kvaliteten i den individuella vården och omsorgen och skyddet för den personliga integriteten.

I MD-kontot kan kontoinnehavaren registrera och förvara uppgifter av olika slag som relaterar till hälsa, omsorg och personlig trygghet. Det kan röra sig om hälsodata från medicintekniska produkter i hemmet som överförs helt eller delvis automatiskt till kontot, t.ex. blodtryck, blodvärde, bildupptagning, EKG och vikt. Det kan också röra sig om information från trygghetslarm eller sensorer i hemmet som påminner kontoinnehavaren om dagliga rutiner, t.ex. medicinintag, eller varnar vård- och omsorgspersonal eller anhöriga om en avvikelse som kräver åtgärder.

Uppgifterna i MD-kontot ägs av kontoinnehavaren och ingen annan. Telia har på alla sätt säkerställt att kontoinnehållet utgör innehavarens privata sfär som bara denne själv råder över. T.ex. har inga vårdgivare, utförare av socialtjänst eller myndigheter direktåtkomst till MD-kontot. Utlämnande av uppgifter från kontot sker alltid på ett kontrollerat sätt och alltid enligt kontoinnehavarens bestämmande. Telia verkställer utlämnande av uppgifter och garanterar att inga obehöriga kan ta del av uppgifterna, vare sig på kontot eller vid överföring över internet.

MD-kontot är en del av den enskildes privatliv och hushåll

Samtycke är en allmängiltig och erkänd grund för personuppgiftsbehandling. Principen kommer till uttryck bland annat i EU:s dataskyddsdirektiv. Samtycke är också en fundamental förutsättning för hälso- och sjukvård samt stöd och insatser enligt socialtjänstlagen. I alla dessa situationer krävs emellertid att den enskilde har fått information om vad samtycket innebär. Samtycket får t.ex. inte vara för generellt. Det ska vidare vara frivilligt. Är inte dessa förutsättningar uppfyllda, är det inte ett lagligt (tillåtet) samtycke som kan läggas till grund för t.ex. behandling av personuppgifter eller sjukvård.

När det gäller övriga kontoinnehavare som är föremål för insatser av en vårdgivare eller insatser från t.ex. en socialnämnd, gör Telia bedömningen, med utgångspunkt från självbestämmandepincipen som kommer till uttryck i både hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen, att personuppgiftsbehandlingen i MD-kontot utgör ett led i en verksamhet av rent privat natur. Att en vårdgivare förskriver till kontoinnehavaren ett hjälpmedel enligt hälso- och sjukvårdslagen i form av en medicinteknisk produkt som kan kommunicera med MD-kontot, eller att en socialnämnd erbjuder ett MD-konto som en del av en behovsprövad insats i form av t.ex. trygghetslarm, förändrar enligt Telias mening inte kontots status som ett personligt konto som varken en vårdgivare eller en socialnämnd faktiskt råder över.

Telia är personuppgiftsbiträde åt vårdgivare och socialnämnder m.fl.

Beträffande socialnämnder (motsvarande) och privata utförare av socialtjänst agerar Telia även här i rollen som personuppgiftsbiträde och ska teckna personuppgiftsbiträdesavtal med dessa. Endast ett fåtal kommuner är anslutna till NTP i rollen som vårdgivare. I dagsläget finns inga nationella e-tjänster för socialtjänsten.

Telia är inte ansvarig för medicinska eller sociala insatser

Telia är varken en vårdgivare eller en utförare av socialtjänst utan bara en tillhandahållare av en teknisk tjänst. Det medicinska ansvaret och ansvaret för stöd och bistånd enligt socialtjänstlagen ligger hos vårdgivare respektive utförare av socialtjänst.

Vårdgivare och utförare av socialtjänst dokumenterar som vanligt i sina dokumentationssystem

Även en utförare av socialtjänst får tillföra relevanta och väsentliga uppgifter från ett MD-konto till en vård- och omsorgstagares personakt. Beträffande trygghetstekniker i Telia HomeCare i form av trygghetslarm, trygghetskamera och sensorer är rättsläget oklart om uppgifter som genereras av dessa tekniker ska över huvud taget tillföras personakten och, om så är fallet, vilka slags uppgifter. Socialstyrelsens föreskrifter om dokumentation inom socialtjänsten m.m. (SOSFS 2014:5) berör inte alls denna typ av insatser.

Det är varje socialnämnds ansvar att bestämma i en dokumentations- och arkivplan (motsvarande) vilka uppgifter som ska dokumenteras och vilka som inte ska dokumenteras med utgångspunkt från gällande dokumentationskrav i författning. Telia

är beredd att i rollen som personuppgiftsbiträde verkställa bevarande och gallring enligt instruktioner vid t.ex. företagets alarmeringscentral som för en socialnämnds räkning mottar larm som lämnas ut från ett MD-konto.